

OMHOOG

Wijzer in geloof en leven

Jaargang 67

37

Weekblad voor kerk en samenleving

17 september 2023

Hearts on fire, feet on the move!

De maand oktober is voor heel de Kerk ook Missiemaand. Het is een jaarlijkse maand van ons verdiepen in dat missionaire aspect van katholiek zijn. Dit jaar geeft Paus Franciscus ons als jaarthema mee: **'Hearts on fire, feet on the move!'**

In zijn boodschap voor Wereldmissiezondag 2023 haalt Paus Franciscus inspiratie uit het verhaal van de twee leerlingen op weg naar Emmaüs. Het thema 'Hearts on fire, feet on the move!' vat de essentie samen van hoe we geroepen zijn om missionaire katholieken te zijn. Het verhaal van de terneergeslagen discipelen, aanvankelijk ontmoedigd door de kruisiging van Jezus, verandert in een verhaal van hoop en ijver nadat ze de verrezen Christus hebben ontmoet. Hij had door Zijn uitleg van Gods Woord, zaken in een dieper perspectief geplaatst en hen inzicht gegeven in hoe de Vader ook in het lijden en de kruisdood van Jezus nieuw leven, licht en toekomst bouwt. Zo onderstreept Paus Franciscus het belang van het Woord van God bij het verlichten en omvormen van het hart van mensen die -net als de leerlingen op weg naar Emmaüs- Jezus ontmoeten in het geloof en in het Woord. Daarom is onwetendheid over de Schrift eigenlijk ook onwetendheid over Christus zelf.

In het nadenken over die ontmoeting te Emmaüs, is de Eucharistie in Paus Franciscus' boodschap ook een centraal thema. Het breken van het brood leidt de twee leerlingen tot de herkenning van Jezus. Hun ogen werden geopend toen Jezus het brood nam, de dankzegging sprak en het brak. Op dat moment werden ze zich diep bewust van de aanwezigheid van de levende Heer. De Eucharistie, zo bevestigt paus Franciscus, is daarom de bron en het hoogtepunt van de missie van de Kerk. De Eucharistie brengt ons dicht bij Christus' Woord, Zijn zending en tevens bij Zijn nabijheid in het leven van de gelovigen. In de Eucharistie geeft Hij ons kracht om ons in te kunnen zetten voor de taken waartoe de Kerk door God geroepen is.

Paus Franciscus benadrukt vervolgens hoe belangrijk het is om met anderen de vreugde van de ontmoeting met de verrezen Heer te delen. In een wereld die geplaagd wordt door onrecht en verdeeldheid, mogen we het Evangelie niet voor onszelf houden. Neen, het Woord moet weerklinken! Daarom zijn wij als katholieken geroepen om christenen in actie te zijn. Geworteld in dagelijks gebed en gerichtheid op Jezus, vinden wij in Hem onze kracht en

Oktober – Missiemaand

DEEL JE VREUGDE

MISSIEMAAND

OKTOBER 2023

Stap mee naar Emmaüs,
ontmoet de merkwaardige tochtgenoot
en **beleef** het wonder.

gaan wij delen in Zijn passie voor vrede en Zijn werk om in de samenleving Zijn barmhartigheid te brengen.

Ten slotte moedigt Paus Franciscus alle christenen aan om met 'Hearts on fire, feet on the move!' in beweging te komen. Evangelisatie en het uitdragen van ons geloof in de levende God hoort bij het geloofsleven van iedere katholiek. De Paus roept daarom de voorspraak aan van Moeder Maria, die de Koningin van de Missie en de Ster van de Evangelisatie is. Zij wijst ons op de weg van het geloof en het actief deelnemen aan het verspreiden van de liefde en de verlossing van Christus voor deze wereld.

170 jaar Immigratie Portugezen uit Madeira

Portugese nazaten bij de onthulling van de gedenkplaat te Nieuw Amsterdam (Commewijne).

Vorige maand, op 15 augustus, was het precies 170 jaar geleden dat de eerste groep contractarbeiders uit Madeira in Suriname aankwamen en op enkele suikerplantages te werk werden gesteld. Met het herdenken van de 170 jaar immigratie van Portugezen uit Madeira, maken we onze kennis van de geschiedenis van ons geliefd Suriname rijker en breder. Velen weten namelijk niet dat er twee groepen Portugezen naar Suriname gekomen waren. Al twee eeuwen vóór de Portugese contractarbeiders uit Madeira kwamen Portugese Joden naar Suriname. Maar op 15 augustus 1853 kwam daar een tweede groep Portugezen in Suriname bij, dit keer niet Joods maar Rooms-Katholiek.

Het ging om 124 Portugese contractarbeiders die met het schip de schoenerbrik Maravilha onderweg waren naar het toenmalig Brits-Guiana, Demerara. Het jaar was 1853. Hier in Suriname was de slavernij nog steeds in volle gang, terwijl Groot-Brittannië al twintig jaar tevoren, in 1833, in al haar koloniën de slavernij had afgeschaft. Daarom waren de plantage-eigenaars van Brits-Guiana, Demerara, al een aantal jaar bezig met het zoeken naar contractarbeiders. Een van de plaatsen waar ze zochten was Madeira, waar de suikerrietcultuur al lang bekend was. Daar waren er vele arme veldarbeiders voor wie een contract voor meestal vijf jaar mogelijk een interessante optie was.

De Leydse Courant van 23 september 1853, dus 6 weken na de aankomst van de eerste groep Madeirese contractarbeiders, schreef: *“Wegens het woeden der gele koorts te Demerara achtten de gezagvoerder van het schip en de supercarga, de heer J.J. Terras, het raadzamer om deze immigranten zo mogelijk in onze kolonie te plaatsen. Zij konden het niet van zich verkrijgen om deze, aan hun zorg toevertrouwde mensen, zo goed als een gewisse dood te gemoed te doen gaan. Zij mochten in dit opzicht van ons bestuur alle bereidwilligheid ondervinden, met het gevolg, dat deze landverhuizers reeds na verloop van zeer korte tijd, door enige eigenaren van plantages in dienst werden genomen”*.

Zelfs de schrijver van dit artikel verwoordde de ontberingen die de 124 immigranten hebben moeten doorstaan omdat zij op het vrij kleine schip heel erg op elkaar opgepakt de zeereis van

ongeveer een maand hebben moeten doorbrengen.

Nellie Bakboord geeft een samenvatting van het verdere verloop van de immigratie van Portugezen uit Madeira na de eerste twee schepen van 1853 en 1854 in haar artikel “Madeirese Surinamers”, gepubliceerd op de blog “Caraïbisch Uitzicht”. Zij bouwt voort op het onderzoek dat Cynthia Brandflu in 2006 uitgaf in het blad “Wi Rutu”: *“In totaal zijn van Madeira 500 immigranten als contractarbeider naar Suriname gekomen, van wie ongeveer 60% mannen, 20% vrouwen en 20% kinderen. Op de plantages was de sterfte onder hen groot: van de 224 migranten uit de jaren 1863-1864 bijvoorbeeld, was binnen drie jaar de helft overleden. In het Koloniaal Verslag van 1855 schuift de gouverneur de schuld van de sterfte in de schoenen van de bevolkingsgroep. De meeste migranten gingen na afloop van hun contract terug naar Madeira. De achterblijvers verlieten de landbouw en zochten een bestaan in de handel. In 1879 waren er in Paramaribo circa 25 Portugese winkels; in 1898 was dat aantal gegroeid tot 50.”*

In de beginperiode kwamen de Portugezen als contractarbeiders voor de suikerplantages, maar later ook als vrije immigranten. Zij hadden al snel vele contacten met de Surinamers om hen heen. Dat maakte dat ze al snel ook bekend werden onder dat vertrouwde Sranantongo-woord: “Potogisi”. Dat woord verwijst vaak naar Surinaamse Portugese Joden, maar dus ook vaak naar die twee groep “Potogisi’s”, namelijk die uit Madeira. Zij waren Rooms-Katholiek en dat bepaalde sterk hun identiteit en familielevens.

Op Madeira was de vrij kleine samenleving diep doortrokken door het rooms-katholieke geloof en de vele tradities waar dit geloofsleven zich in uitdrukt. Ook hier in Suriname was hun rooms-katholieke geloof een belangrijk deel van hun identiteit en traditie. Al kort na hun intrede in de Surinaamse samenleving bouwde de RK Missie een kleine kerk voor ze aan de Burenstraat, daar waar nu het KOB-gebouw staat. Dit kerkje bracht de Portugezen uit Madeira samen, daar werd in hun eigen taal Portugees gepreekt, catechesatielessen verzorgd voor hun kinderen die de eerste heilige

Vervolg op pagina 5

HIER ZOU

UW ADVERTENTIE

KUNNEN STAAN

Wilt u via Omhoog adverteren?
Stuur ons dan een mailtje
en wij sturen u een brochure:

omhoog@bisdomparamaribo.org
omhoog@gmail.com

Wilt u graag Omhoog elke week
blijven ontvangen?

Help ons en doneer!

Uw bijdrage kunt u storten op
rekening nr. 10.35.169 bij De
Surinaamse Bank

t.n.v. R.K. Bisdom
met vermelding: DONATIE OMHOOG

Onze hartelijke dank aan degene
die reed bijdragen.
Elke bijdrage is van harte welkom!

Wist u dat??

R. W. Thurkow, geboren te Paramaribo op 07 augustus 1916, was een Surinaamse politicus en bestuurder. In 1937 verhuisde hij naar Utrecht voor studies. In 1939 behaalde hij zijn kandidaatsexamen in recht. Vervolgens ging hij Nederlands recht studeren. In 1953 keerde hij naar Suriname terug. In 1957 werd hij benoemd tot minister van Justitie als opvolger van Ashruf Karamat Ali. Later werd hij directeur van het Surinaams departement van Binnenlandse Zaken tot april 1968, toen hij plotseling stierf aan een hartaanval, 51 jaar oud. Een grote snelweg is naar hem vernoemd in Paramaribo-Noord, in het verlengde van Wilhelminastraat en lopend langs het Flamingo Park en Mon Plaisir, parallel aan de Matzeligerstraat (zie vorige Omhoog).

M. Noordermeer

Commentaar op de lezingen van de 24e zondag door het Jaar (Jaar A)

Door: pater Esteban Kross

Achtergrond van de eerste lezing (Ecclesiasticus 27:30 – 28:7)

Het Oudtestamentische boek "Ecclesiasticus", ook genoemd "De Wijsheid van Jezus Sirach", werd waarschijnlijk tussen 190 en 180 v.Chr. in het Hebreeuws geschreven. In de tekst komen we in 50:27-29 zowel de naam van de schrijver als ook zijn doel met dit bijbelboek tegen: "Lessen in wijsheid en kennis zijn neergelegd in dit boek door Jezus, de zoon van Sirach Eleazar, uit Jeruzalem, die wijsheid liet stromen uit zijn hart. Zalig degene die er zich mee bezighoudt: als hij ze ter harte neemt wordt hij wijs. Want wie daarna handelt, zal alles vermogen: want het ontzag voor de Heer is leven". In de passage die we in de eerste lezing horen, spoort de bijbelse schrijver zijn gehoor aan tot vergevingsgezindheid en mildheid ten aanzien van de medemens, indachtig dat elke mens zelf van God barmhartigheid nodig heeft en vergeving bij Hem vindt.

Eerste lezing: Ecclesiasticus 27:30 – 28:7

Wrok en gramschap zijn iets afschuwelijks, alleen een zondaar blijft ermee lopen. Wie wraak neemt, zal de wraak van de Heer voelen: de Heer zal zijn zonden nooit uit het oog verliezen. Vergeef uw naaste zijn onrecht: dan worden, wanneer gij er om bidt, uw eigen zonden kwijtgescholden. Kan een mens, die tegenover een medemens in zijn gramschap volhardt, bij de Heer zijn heil komen zoeken? Kan hij, die onverbiddelijk is voor zijn evenmens, om vergeving bidden voor zijn eigen zonden? Als iemand, die zelf maar een mens is, in zijn wrok volhardt, wie zal dan verzoening bewerken voor zijn zonden? Denk aan het einde en houd op met haten; denk aan de ondergang en de dood en houd u aan de geboden. Denk aan de geboden en koester geen wrok tegen uw naaste. Denk aan het verbond van de Allerhoogste en vergeef uw naaste zijn dwaling.

Tussenzang: Psalm 103

Refrein: DE HEER IS BARMHARTIG EN WELGEZIND

1. Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, Zijn Heilige naam uit het diepst van uw wezen. Verheerlijk, mijn ziel, de Heer, vergeet Zijn weldaden niet.
2. Hij is het die uw schulden vergeeft, die u geneest van uw kwalen. Hij is het die u van de ondergang redt, die u omringt met Zijn gunst en erbarmen.
3. Hij blijft niet voortdurend verwijten maken, Hij is niet voor eeuwig vertoornd. Hij handelt met ons niet zoals wij verdienen, vergeldt ons niet onze schuld.

Achtergrond van de tweede lezing (Romeinen 14:7-9)

De apostel Paulus tilt onze geestelijke visie voorbij het individualisme dat ons leven vaak kenmerkt. Hij herinnert ons eraan dat wij door het doopsel onlosmakelijk verbonden zijn met Christus, die, uit de dood verrezen, Heer is van de geschiedenis en Heer van geheel de schepping. Christus wil ook Heer zijn van ons menselijk hart

De heer kreeg medelijden met die dienaar, liet hem gaan en schold hem de geleende som kwijt.

en ons doordringen van een liefde die zich laat raken door de noden van de medemens, en dat vervolgens in beweging komt en zich maakt tot de naaste van anderen.

Tweede lezing: Romeinen 14:7-9

Broeders en zusters, niemand van ons leeft voor zichzelf alleen, niemand sterft voor zichzelf alleen. Zolang wij leven, leven wij voor de Heer, en sterven wij, dan sterven wij voor de Heer: of wij leven of sterven, Hem behoren wij toe. Daarvoor is Christus gestorven en weer levend geworden: om Heer te zijn over doden en levenden.

Achtergrond van de evangelielezing (Matteüs 18:21-35)

Vandaag snijdt Jezus een bijzonder moeilijk onderwerp aan, namelijk dat van vergeving en verzoening. Het loslaten van bitterheid, woede en wrok, is altijd moeilijker. Vaak voelt het aan als iets waar we bijna recht op hebben, als iets waar anderen ons niets over mogen zeggen, zelfs God niet. Toch reikt de Heer ons hier een wijsheid aan die ons bevrijding en nieuw leven brengt.

Evangelie: Matteüs 18:21-35

In die tijd kwam Petrus naar Jezus toe en sprak: "Heer, als mijn broeder tegen mij misdoet, hoe dikwijls moet ik hem dan vergeven? Tot zevenmaal toe?" Jezus antwoordde hem: "Neen, zeg Ik u, niet tot zevenmaal toe maar tot zeventig maal zevenmaal. Daarom gelijkt het Rijk der hemelen op een koning die rekening en verantwoording wilde vragen aan zijn dienaren. Toen hij hiermee begon, bracht men iemand bij hem die tienduizend talenten schuldig was. Daar hij niets had om te betalen, gaf de heer het bevel hem te verkopen met vrouw en kinderen en al wat hij bezat om zo de schuld te vereffenen. Maar de dienaar wierp zich voor hem neer en smeekte: "Heer, heb geduld met mij en ik zal u alles betalen". De heer kreeg medelijden met die dienaar, liet hem gaan en schold hem de geleende som kwijt. Maar toen die dienaar buiten kwam, trof hij daar een andere dienaar die hem honderd denariën schuldig was; hij greep hem bij de keel en zei: "Betaal wat je schuldig bent". De andere dienaar wierp zich voor hem neer en smeekte: "Heb geduld met mij en ik zal u betalen". Maar hij weigerde en liet

hem zelfs in de gevangenis zetten, totdat hij zijn schuld betaald zou hebben. Toen nu de overige dienaars zagen wat er gebeurd was, waren zij diep verontwaardigd en gingen hun heer alles vertellen. Daarop liet de heer de dienaar roepen en sprak: "Jij, lelijke knecht, heel die schuld heb ik je kwijtgescholden, omdat je mij erom gesmeekt hebt. Had jij dan ook geen medelijden moeten hebben met je mededienaar, zoals ik met jou medelijden heb gehad?" En in toorn ontstoken, leverde zijn heer hem over aan de beulen, totdat hij zijn hele schuld betaald zou hebben.

Zo zal ook mijn hemelse Vader met ieder van u handelen die niet zijn broeder van harte vergiffenis schenkt".

Overweging

De lezingen van deze zondag vragen ons om na te denken over vergeving en verzoening. Iedereen weet dat vergeven meestal heel erg moeilijk is. Als mensen ons diep hebben beledigd of vernederd, of als we ons onrechtvaardig of gemeen behandeld voelden, is het heel moeilijk om die wrok los te laten. Soms is het menselijk gezien zelfs bijna onmogelijk. Hoe stapt iemand heen over de bittere gevoelens wanneer jouw hoogbejaarde ouders door inbrekers in koele bloede werden doodgeschoten, of als je dochttertje verkracht werd, of als je vertrouwen in bepaalde nabije familieleden op cruciale momenten in je leven echt werd verraden en je daar jarenlang grote schade van hebt ondervonden? Maar zelfs ook lichtere beledigingen of teleurstellingen kunnen steeds weer als een film in ons hoofd ronddraaien.

In Jezus' tijd was dat natuurlijk niet anders. Ook in die tijd was vergeven een moeilijk, weerbarstig onderwerp. Petrus wist hoe belangrijk voor Jezus dit thema van verzoening, vergeving, en het herstellen van gebroken, verstoorde relaties was. Heel voorzichtig vraagt Petrus daarom aan zijn Meester: "Heer, als mijn broeder tegen mij misdoet, hoe dikwijls moet ik hem dan vergeven? Tot zevenmaal toe?".

Vervolg op pagina 4

Commentaar op de lezingen van de 24e zondag door het Jaar (Jaar A)

Vervolg van pagina 3:

Zoals velen weten, is het getal zeven in de Bijbel een heilig getal: een heilig getal dat symbool staat voor perfectie, voor voltooiing, voor het volmaakte, ook voor het goddelijke. Ook zien we het getal zeven in de Bijbel vaak terugkomen in de context van het thema van pijn, schuld, woede, wraak en vergeving.

Bijvoorbeeld in het verhaal van Kaïn en Abel in Genesis hoofdstuk 4: dit bijbels verhaal gaat vooral over dit thema van kwaad doen en straf, schuld en wraak. Kaïn doodt zijn jongere broer Abel, en dat nog wel ondanks het feit dat God hem tevoren als een Vader had gewaarschuwd op te passen met zijn negatieve gevoelens naar Abel toe. Wanneer Kaïn desondanks Abel toch vermoordt, brengt Kaïn een zware straf over zichzelf heen. Toch blijft God ondanks het gewelddadige kwaad dat Kaïn heeft gedaan, barmhartigheid jegens Kaïn. God verstoot Kaïn niet. Al moet Hij Kaïn straffen voor de moord, God blijft van Kaïn houden en hem ook in de toekomst beschermen. Dit blijkt wanneer God tot de angstige Kaïn zegt: "Wie het ook is die Kaïn doodt, hij zal het zevenvoudig boeten!" (Genesis 4: 15). Hier zien we dus de eerste keer dit symbolisch getal zeven: het verwijst hier naar de barmhartigheid waarmee God Kaïn beschermt en nieuwe kansen geeft.

Maar dit bijbels verhaal gaat verder. Gods Woord laat zien dat wanneer kwaad niet goed verwerkt is, het nog meer kwaad verwekt. De wrok leidt dan tot nog grotere vormen van geweld en onheil. Want het verhaal vertelt over de achterachterkleinzoon van Kaïn: Lamech. Waar van Kaïn in v.5 was gezegd, "een wilde woede greep Kaïn aan en zijn gezicht werd grimmig", daar neemt de wrok in zijn achterachterkleinzoon Lamech nog grotere vormen aan. Want deze Lamech zegt in Genesis 4:23-24: "Luister naar mijn woord: wordt ik gewond, dan dood ik een man. Krijg ik een schram, dan neem ik een kind. Wordt Kaïn zevenvoudig gewroken, Lamech wordt zevenenzeventigvoudig gewroken!".

Dus in dit verhaal van Genesis staan goddelijke mildheid en barmhartigheid tegenover menselijke agressie en haatdragendheid. Zo leert God ons om na te denken over deze zaken. Woede, wrok, haatdragendheid en agressie zijn realiteiten. Ze kunnen ons gevangen houden. Dan sleuren ze ons levensgeluk en dat van anderen mee in een spiraal van negatieve gevoelens, waar we alleen vrij van komen door wijsheid, door vergeving en loslaten. Laten we daarom een moment nadenken over de diepe inhoud van de woorden die God tot Kaïn zei: "Waarom ben je woedend en waarom staat je gezicht zo grimmig? Als je het goede doet, is er opgewektheid, maar doe je het goede niet, dan loert de zonde als een belager aan je deur, begerig om je te grijpen. Zul je hem meester kunnen blijven?"

Zo spreekt God al aan het begin van de Bijbel, in Genesis, over dit hele moeilijke maar uiterst belangrijke thema van vergeving en verzoening. Het gaat namelijk er om of mensen gelukkig, vrij en vredig kunnen leven.

Wanneer Petrus dit moeilijke onderwerp ter sprake brengt van vergeven en het loslaten van het menselijk verlangen naar wraak en

"Betaal wat je schuldig bent!"

terugslaan, vraagt hij aan Jezus of hij bereid moet zijn tot zevenmaal te vergeven. Als wij eerlijk zijn, dan weten we dat het voor ons al vaak erg zwaar valt om eenzelfde persoon drie keer te vergeven. Maar Jezus antwoordt: "Ik zeg je: niet zeven keer, maar zeventig keer zeven".

Dit veelvoud van zeven betekent heel veel. Hiermee zegt Jezus: Ik weet hoe moeilijk vergeven is voor het menselijk hart. Hoe moeilijk het is om de boosheid en woede veroorzaakt door onrecht, pijn of bittere teleurstelling, los te laten. Maar toch is dit de waarheid: in vergeven en loslaten wordt je vrij en ontstaat er weer een diepere vorm van leven. Soms zul je denken dat je vergeven hebt, maar zit de wrok, de boosheid of de negativiteit er toch nog in. Dan ben je nog niet vrij. Dan ben je nog niet bevrijd van de negativiteit die van Kaïn naar Lamech werd doorgegeven. Dan leeft ook in jouw hart nog een woede en negativiteit, die soms precies zo van de ene generatie naar de volgende worden doorgegeven. Je zult steeds weer die stap moeten zetten om de wrok en woede los te laten. Steeds weer. Soms zul je die persoon tot zeventig maal zeven moeten vergeven voor je echt bevrijd bent en weer helemaal in balans en in vrede bent."

Jezus probeert ons hierin inzicht te geven door die parabel van de barmhartige koning en de slechte dienaar. De koning in de gelijkenis is een edelmoedige mens die de dienaar een enorme schuld kwijtscheldt: 10.000 talenten. In Jezus' tijd was tienduizend het hoogste getal waar het Grieks een naam voor had en waren de talenten de hoogste munteenheid. De dienaar uit Jezus' parabel was zijn koning dus een gigantisch hoog geldbedrag schuldig. Hij zou dat onmogelijk even terugbetalen, hoezeer hij ook beloofde dat te zullen doen. De koning scheldt hem dan geheel onverwachts die gigantische schuld kwijt, niet omdat hij moet, maar, zoals hij later zegt: "omdat je me erom gesmeekt hebt".

God wil ons vrij maken van de vele lasten en de schuld waarmee mensen rondlopen. Hij wil mensen vrij maken van de zware

bagage die wij vaak in de rugzak van ons leven meesjouwen. Maar wat gebeurt er: die dienaar laat zich niet innerlijk vrij maken wanneer zijn koning die gigantische schuld van zijn schouders wegneemt. De dienaar leert niets van de barmhartigheid en wijsheid van zijn koning. Hij ontmoet namelijk een andere dienaar die hem 100 denariën schuldig is. Misschien herinneren we ons dat Jezus in een andere parabel het erover had dat een rentmeester met een paar arbeiders overeenkwam dat zij voor een dinarie per dag zouden werken. Honderd denariën had in Jezus' tijd dus de waarde van honderd dagen loon voor een gewone eenvoudige arbeider. Dat is dus iets meer dan drie maanden loon. Een schuld dus die best terug te betalen is.

We begrijpen nu wat Jezus ons in zijn parabel wilt laten inzien: we mogen niet zijn als die eerste dienaar die niets leert van zijn koning, die niet nadacht over de betekenis van die ongekende barmhartigheid die hem ten deel viel toen zijn koning hem zijn gigantische schuld kwijt schold. Hij is in feite nog steeds niet vrij, maar is nog steeds innerlijk gevangen. Want hij weigert begrip of mededogen op te brengen voor deze mededienaar die hem slechts een relatief klein bedrag schuldig is. De dienaar die voor zichzelf zoveel goedheid had mogen ervaren, gedraagt zich ondanks dat alles heel gevoelloos en laat de mededienaar in de gevangenis werpen.

Deze parabel geeft ons veel stof tot nadenken en drukt een groot verlangen uit bij God, dat wij van deze parabel zullen leren en de boodschap ervan ter harte zullen nemen. Vanaf het moment van ons doopsel heeft God ons vergeven en ons bevrijd van een hardnekkige schuld: de erfzonde. Maar dat was alleen nog maar de eerste keer. Want God vergeeft ons telkens weer, ons leven lang! Met grenzeloze barmhartigheid verzoent Hij al onze fouten zodra we ook maar het minste teken van berouw tonen. Dit is hoe God is: barmhartig en wijs. Laten wij van Hem leren en vaak nadenken over de wijsheid van Zijn Woord.

Vervolg van pagina 2

170 jaar Immigratie Portugezen uit Madeira

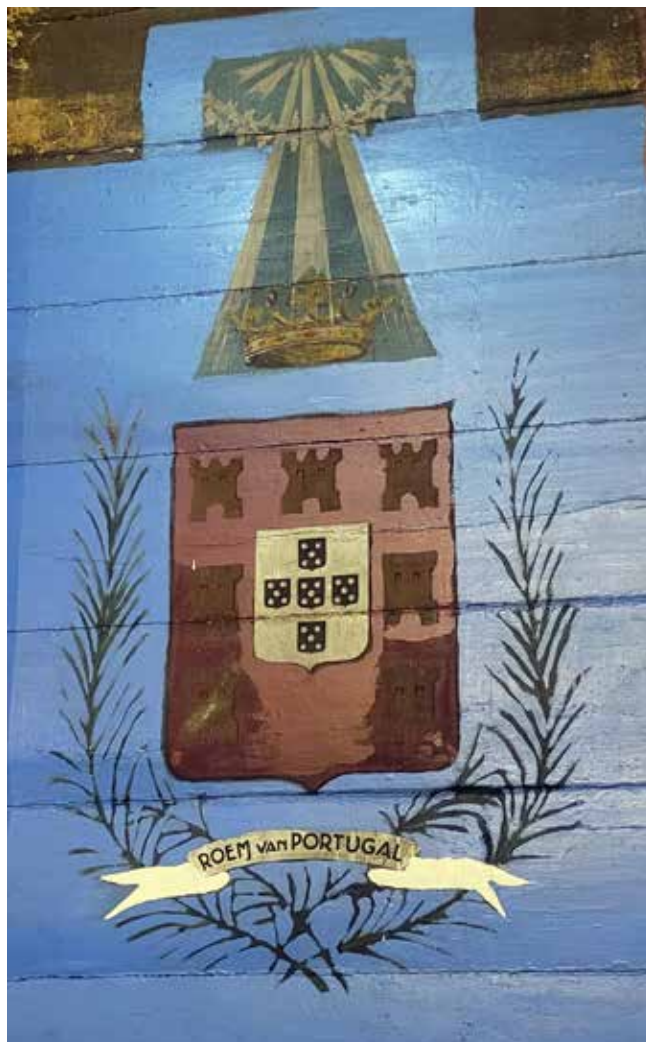
Het Antoniusbeeld van de St. Antoniuskerk/ St. Rosakerk.

communie of het vormsel zouden doen, maar ook de begeleiding van hun zieken, de uitvaarten, de doopvieringen en huwelijken. Dit kerkje kreeg als patroonheilige: St. Antonius van Padua. St. Antonius is niet alleen een echte volksheilige in heel de Rooms-Katholieke Kerk, maar vooral ook een grote volksheld voor alle katholieke Portugezen, omdat St. Antonius in Lissabon, Portugal, geboren en opgegroeid is. Daarom noemen de Portugezen hem liefkozend "St. Antonius van Lissabon".

De 'Potogisi's' lieten een prachtig houten beeld van St. Antonius overkomen en die stond jarenlang in hun Antoniuskerk aan de Burenstraat. Maar op 15 februari 1922, bijna 70 jaar na de aankomst van de eerste immigranten uit Madeira, was hun integratie in de Surinaamse samenleving al zo breed, dat besloten werd dat een apart kerkje niet meer nodig was. Het Antoniuskerkje werd gesloten en afgebroken, en hun geliefde beeld van de H. Antonius werd nu geplaatst in de St. Rosakerk, omdat het kerkelijk leven en de geestelijke

verzorging van de Portugezen al die jaren viel onder de paters van de St. Rosaparochie.

Wat ik heel bijzonder vind, is dat ondanks de liefde voor Suriname en het feit dat vele tweede generatie Potogisi's getrouwd waren met Surinamers van andere bevolkingsgroepen, zij hun Portugese traditie, hun afkomst en identiteit toch ook nog sterk koesterden. En dat blijkt uit twee schilderijen die zij aanbrachten aan de binnenwand van de St. Rosakerk vlak bij het beeld

De schildering waar St. Antonius genoemd wordt 'Roem van Portugal'.

van St. Antonius. In die schilderijen noemen ze hem: "Roem van Portugal" en "Eer van Lissabon". Ze koesterden hun rooms-katholieke identiteit en **hún** St. Antonius!

Hun nazaten hebben in de afgelopen 170 jaar een grote bijdrage geleverd binnen de Surinaamse

De schildering waar St. Antonius genoemd wordt 'Eer van Lissabon'.

samenleving. Al zijn ze eigenlijk maar een kleine groep, zo klein dat ze vaak over het hoofd werden gezien, toch leveren de Surinamers afkomstig van de Portugese immigranten uit Madeira overal hun bijdrage in de ambtenarij, het bedrijfsleven, de sportwereld, het onderwijs, de kunst, het religieuze leven, de overheid en de private sector van Suriname. Vrijwel allen hebben de huidige nazaten naast dat Portugese bloed en die Portugese afkomst, ook voorouders uit andere bevolkingsgroepen, uit andere culturen en godsdiensten. En dat is mooi; dat is die kracht van onze Surinaamse traditie van respect voor alle bevolkingsgroepen, van elkaar de ruimte geven om in waardigheid de eigen godsdienstige of culturele gewoonten te beleven. Dat maakt dat we een veelkleurig, multi-etnisch, multi-religieus Surinaams volk kunnen zijn. We leren van de veerkracht en standvastige werklust van al onze voorouders, ook die uit Madeira. Ik feliciteer de gehele Surinaamse bevolking met dit jubileum en besluit met de woorden uit ons volkslied: "Wans' o pe tata komopo, wi mu seti kondre bun".

Pater Esteban Kross

Zijn grootvader en grootmoeder van moeders kant, João Alfredo en Isaura dos Ramos zijn Portugezen uit Madeira.

Oh Lord, is it I who betrayed Thee today...

Een prachtig gezongen gebed van de ongeëvenaarde Amerikaanse gospel zangeres Mahalia Jackson. Te beluisteren op Spotify of you tube op uw smartphone of pc. Het is een lied, maar zo persoonlijk en met zoveel passie gezongen dat het een persoonlijk gebed is van een zeer gelovige vrouw tot haar Heer en Rabbi. Toen ik het voor de eerste keer hoorde kreeg ik er een brok in de keel van, zo intens en met zoveel geloof werd het gebracht.

Ze weet dat ze fout is geweest, dat ze is uitgegleden, en nadert haar Heer op de knieën en vraagt om herstel van de relatie die ze zo graag mooi en gaaf houdt. Met een bezwaard hart kom ik tot U, Heer, me bewust van mijn zwakheid en

sinfulness, mijn zondigheid. Ze vraagt aan Hem haar te vergeven, Blot out my iniquities, wis mijn zonden, wash them all away, Mijn ziel kijkt naar U op, Heer, ben ik het die U vandaag heeft verraden?

Zoek het op, dit prachtig gebed van Mahalia Jackson en laat u inspireren en begeistern. Het is een persoonlijk gebed, waarin ze vraagt om hernieuwde kracht om haar geloof in en haar trouw aan Hem niet te verliezen. Geen hoogdravende taal, geen lange schuldbelijdenis, want Hij weet het allemaal al, maar een gezongen gebed vol nederigheid en geloof.

Henri Bettencourt